

דף טו

(ע"ב) 'אם יש עדים שיצאת בהינומא וראשה פרוע כתובתה מאתים' — ואף על פי שאין שטר הכתובה בידה, אינו נאמן לומר אלמנה נשאתיך במיגו שהיה יכול לומר פרעתי כתובתה — פרשו בתוס' טעם הדבר, שמיגו במקום עדים הוא, שהרי העדים מעידים שיצאה בהינומא. והר"ן תירץ בענין אחר, שמדובר שהודה האב קודם מיתתו [באשה שנתארמלה] שלא פרע כתובתה, ובגרושה — מדובר מיד לאחר הגירושין, שודאי לא פרע מקודם לכן, כי אין אדם פורע תוך זמנו. ומשמע בר"ן שאין זה מגו במקום עדים — ויש לפרש טעמו, מפני שאין כאן עדות על בתוליה אלא שהיתה מוחזקת כבתולה, אבל יתכן שאעפ"י שהיתה בחזקת בתולה הוא לא מצא לה בתולים, לכך נאמן במיגו. (עפ"י הב"ח).

וטעם התוס', אפשר שסוברים שכך היתה תקנת חכמים מעיקרא, שאינה צריכה יותר מעדות על כך שיצאה בהינומא וכד', ואין אחר בירור זה כלום, ואם כן יש כאן מיגו במקום עדים ממש, כאילו הביאה עדות ברורה על בתוליה. או אפשר שהתוס' סוברים שמיגו במקום מנהג דינו כמיגו במקום עדים ואינו מועיל. וכבר נחלקו בדבר הראשונים, כמובא בהפלאה ובש"ך חו"מ בכללי מיגו. (ע' בהרחבה בשו"ת שבת הלוי ח"ה רט וח"ט רפ).

— בבאור מחלוקת הרמב"ם (אישות טז, כה) והראב"ד ושאר ראשונים (ערא"ש), האם כשאין עדים צריך הבעל להישבע שבועת 'מודה במקצת' אם לאו — ע' במגיד משנה ומרכבת המשנה שם; חדושי הגר"ח הלוי שם; מנחת שלמה ח"א עז; שבת הלוי ח"ה רט וח"ז רטז.

דף טז

'אבל הכא בברי וברי לא אמר' — וגם באלמנה אנו מחשיבים טענת היורשים כ'ברי' כיון שאנו טוענים ליתומים כל מה שיכול היה אביהם לטעון. (רא"ש. ע"ע בברור שיטת הרא"ש אם 'טענינן' נחשב ברי, בשו"ת אבני נזר חו"מ ו).

'בשלמא לרבי אלעזר דאמר במנה ולא כלום, מגו דאי בעיא אמרה מוכת עין אני תחתך ואית לה מאתים וקאמרה מעיקרא דלית לה אלא מנה מהימנא' — אף לדעת רבנו תם (מובא במדכי ריש בבא מציעא), שאין נאמן בטענה על ממון זה במיגו שהיה טוען על ממון אחר, והרי כאן אומרים 'מיגו' מממון אחר — צריך לומר שבברי ושמה מודה שאומרים 'מיגו' אפילו ממון לממון. (עפ"י שער המלך — טוען ונטען ח, ט).

(ע"ב) 'אי כל הנשאת בתולה יש לה קול כי אתו עדים מאי הוי, הנך סהדי שקרי נינהו' — מצינו כעין סברא זו להלן כג, שיש אומדנא מוכחת המועילה להכחיש את העדים, ע' כמובא שם מ'קובץ שעורים'.

'כוס של בשורה' — רש"י פירש, כוס המבשר עליה סימני בתולות. ובערוך ('בסר') גרס 'כוס של בסורות'. אולי פירושו יין מענבים שלא נתבשלו לגמרי הקרובים להיות בוסר, ולכך הוא סימן לבתולה.

'כיצד מרקדין לפני הכלה...' — קודם פירש העברת כוס של בשורה שהוזכרה בברייתא, ועתה מפרש 'רקדו לפני'. (מהר"ם שיף)